

Kursrapport Värdegrundsarbete och demokrati i förskola

Bakgrundsinformation

Kursen ges inom VAL 7,5 hp och ges på distans med digitala träffar, på halvfart

Kursen innehöll 2 examinationer, en muntlig som examinerade lärandemål 1 och ett skriftligt som examinerade lärandemål 2 och 3

Kursen har bestått av förinspelade föreläsningar halv och heldagsseminarium då studenterna arbetade i hel och halvgrupp samt arbetslag. Vid två tillfällen hölls Q&A med två av kursens föreläsare. För att studenterna skulle kunna arbeta i egen takt öppnades kursens samtliga moduler vid kursstart. Detta uppskattades av flertalet studenter. Innehållet som var tillgängligt i modulerna var också det innehåll som återgavs i kursguiden. Kursguiden kommunicerades muntligt till studenterna i en introföreläsning.

Kursens lärandemål:

Kritiskt granska förskolans värdegrund och demokratiska uppdrag ur ett etiskt och intersektionellt perspektiv.

Problematisera spänningsfält mellan samhälle, styrdokument och förskolans utbildningspraktik.

Diskutera hur ett läroplansteoretiskt förhållningssätt kan förstås som del av förskollärares värdegrundsarbete.

Kursens namn: Värdegrundsarbete och demokrati i förskola

Kursens kod: UV219A

Termin: vt 2025

Kursansvarig: Helena Hansen, Linda Ihse

Antal registrerade studenter: 26

Antal studenter som besvarat den summativa kursvärderingen: 6

Genomförande	Sätt X
Föregående kursrapport är kommunicerad i samband med kursstart	x
Tidig dialog om förväntningar på kursen	x
Formativ kursvärdering	x
Summativ kursvärdering	x
Återkoppling till studenterna	x

Utvärderingsformer

Muntlig dialog samt digital temperaturtagning efter halva kurstiden och efter avslutad kurs.

Sammanfattning av studenternas kursvärderingar:

På frågan i vilken utsträckning anser studenterna anser sig ha uppnått kursens lärandemål (värde 1: I mycket liten utsträckning, värde 6: I mycket stor utsträckning) svarar övervägande del 66% att de har nått kursens lärandemål. Inga studenter har lagt sig på värdet 1 eller 2.

Studenter uppger att det kan vara svårt att direkt värdera sin egen insats, men genom kursen har de fått ny kunskap, begrepp och förståelse för bakgrunden till det egna arbetet i förskolan. Att omsätta teori och forskning i praktiken har varit centralt. Kursen har bidragit till en fördjupad kompetens och förståelse för organisation, individ, grupp och samhälle, samt hur dessa samverkar i förskolans verksamhet. Reflektion, samarbete och kollegialt lärande lyfts fram som viktiga faktorer för utveckling. Studenter upplever att de nu kan tänka kritiskt kring förskolans värderingar, demokrati och styrdokumentens påverkan. Kursen har också gett insikt i förskolans komplexitet, där frågor om makt och begrepp som intersektionalitet och spänningsfält har väckt stort intresse och blivit del av samtal både på jobbet och privat.

På frågan om vilka kunskaper och förmågor kursen gett studenten möjlighet att utveckla, svarar studenter att:

Kursen har gett en djupare förståelse för förskolans värdegrund och hur demokratiska värderingar kan genomsyra verksamheten. Genom att läsa styrdokument och litteratur flera gånger tycker studenter att de utvecklat förmågan att se yrket ur olika perspektiv och reflektera över sin egen roll och värdegrund. Begrepp som spänningsfält och värdekonflikter har varit nya men viktiga för förståelsen av det pedagogiska uppdraget. Kursen har stärkt kunskapen om barns rättigheter, delaktighet, inkludering och vikten av att arbeta med normkritik och etiska frågor. Studenter upplever att de också blivit mer medveten om hur egna värderingar påverkar arbetet, samt hur man praktiskt kan tillämpa ett kritiskt förhållningssätt i verksamheten. Genom dialog och reflektion med andra har nya perspektiv och insikter uppstått.

På frågan om i vilken utsträckning studenten anser att kursens arbetsformer/ läraaktiviteter har varit ett stöd till lärande för att kunna uppnå lärandemålen svarar samtliga studenter att arbetsformerna har varit ett stöd i stor(34%) eller mycket stor (66%)utsträckning: (värde 1: I mycket liten utsträckning, värde 6: I mycket stor utsträckning)

Kursens varierade arbetsformer har varit uppskattade och effektiva för lärandet. Särskilt givande har handledning, kamratrespons, seminarier och gruppdiskussioner varit, då de bidragit till reflektion, nya perspektiv och en djupare förståelse för förskollärarens roll och ansvar. Den praktiska tillämpningen av teori, såsom att analysera konfliktsituationer och öva på bemötande utifrån demokratiska värderingar, upplevdes som lärorik och gjorde kunskapen mer relevant och användbar i vardagen. Föreläsningar och litteratur gav en viktig grund, medan samtalen med kurskamrater gav nya infallsvinklar och fördjupade förståelsen. Studenter lyfter problemet med att inte alla studenter är förberedda, vilket försvårar de moment som inte är ledda av lärare.

Av kursmomenten har föreläsningar, seminarium och kurslitteratur lyfts fram som särskilt uppskattade, medan diskussionerna på Canvas fick lägre betyg.

Då studenterna besvarar frågan om vilken utsträckning de anser att kursens muntliga examinationsuppgift har gett möjlighet nå lärandemål 1, svarar 86,3 % av studenterna att de tycker uppgiften har gjort det i mycket stor utsträckning.

Den muntliga examinationen upplevdes överlag som lärorik, givande och inspirerande. Det var uppskattat att få diskutera i grupp, och sen ta del av andras redovisningar. Det gav nya perspektiv och ökade förståelsen för förskolans värdegrund och demokratiska uppdrag. Att arbeta med etiska och intersektionella perspektiv och uttrycka egna tankar kändes meningsfullt. En del studenter hade önskat mer information inför uppgiften då de upplevde onödig stress. Det var först efter att uppgiften genomförts som det kändes lättare och mer begripligt. Trots oron blev dock upplevelsen positiv i slutändan, särskilt tack vare samarbete i grupp och tydlig rollfördelning under redovisningen.

Prov 2 var ett skriftligt prov som avslutade kursen och 83,3% av studenterna vilken utsträckning ansåg du att den skriftliga examinationsuppgiften har gav möjlighet att i mycket stor utsträckning visa att de uppnått lärandemål 2 och 3.

Den skriftliga tentamensuppgiften upplevdes som meningsfull och lärorik, där studenten fick möjlighet att visa sin förståelse för sambandet mellan samhälle, styrdokument och förskolans praktik, samt reflektera över förskollärarens föränderliga och komplexa uppdrag. Uppgiften gav även en bredare insikt i hur verksamhet, samhälle och individ påverkar varandra och vikten av att fostra demokratiska samhällsdeltagare.

Trots en överlag positiv känsla, nämns också utmaningar, särskilt med akademiskt skrivande och att integrera kurslitteratur, exempelvis Edlings bok. Studenten uttrycker viss osäkerhet kring om uppgiften uppfattats korrekt, men känner sig nöjd efteråt.Handledning och kamratrespons lyfts fram som värdefulla stöd i skrivprocessen. Sammanfattningsvis har uppgiften varit intressant, utmanande och utvecklande.

Då kursen är digitalt fick studenterna frågan: Vilka styrkor ser du i kursens upplägg, innehåll och digitala form?

Kursen upplevdes som välstrukturerad, tydlig och relevant, med ett upplägg som gjorde det möjligt att kombinera arbete och studier. Särskilt uppskattat var att träffarna låg på fasta dagar, vilket underlättade planering. Föreläsningarna, seminarierna och kurslitteraturen beskrivs som informativa och givande, och checklistan inför tentamen var ett bra stöd. Seminarier på Zoom gjorde det möjligt att diskutera med kurskamrater och få nya idéer. För vissa var den digitala formen en utmaning i början, men efter viss tillvänjning fungerade den bra och möjliggjorde enkel informationsdelning. Det framhålls att en blandning av undervisningsformer fungerade väl, även om vissa föredrar fysiska möten och diskussioner framför digitalt format

Övriga frågor som besvaras handlar om kommunikation, förväntningar och förslag till förändring:

Kommunikation med kurslärarna upplevdes som tydlig, tillgänglig och snabb. Lärarna upplevdes som stöttande och engagerade, vilket skapade en trygg lärmiljö.

Studenterna uttrycker att kursen var mycket givande, intressant och lärorik. För flera var det första högskolekursen, och de upplever att de gått från osäkerhet till glädje och ökad trygghet inför framtida studier. Kursens upplägg och innehåll uppfyllde förväntningarna, och många framhåller att de fått fördjupad förståelse för förskolans värdegrund, styrdokument och läroplansteori.

Föreläsningar och litteratur upplevdes som relevanta och stödjande för lärandet. Kursen var välplanerad och tydlig, även för de som studerade på distans via Zoom. Ett önskemål finns om att samla all information och material på ett ställe för att underlätta överblick och navigering i kursen.

Sammanfattning av lärarlagets utvärdering

Lärarlaget har uppfattat att flertalet studenter har uttryckt att innehåll och ämne varit mycket intressant. Då det är många studenters första möte med akademiska studier märks det stor individuell skillnad mellan studenternas förmåga att förhålla sig objektivt och sakligt till ämnet. Studenterna har uttryckt oro för akademiska studier och det har varit viktig uppgift att stötta dem. Handledning i skrivuppgiften har varit ett moment som uppskattats av dem som utnyttjat möjligheten också visat att det varit en hjälp att lyckas i examinationen. I vilken grad studenterna har varit förberedda och inläst på litteratur har varierat, i de arbetslag där samtliga studenter varit förberedda så har gruppdiskussioner varit uppskattade. Angående upplevd stress vid den muntliga examinationen upplever lärarlaget att studenterna ändå får bättre möjlighet att utveckla och visa förståelse för intersektionalitet när det examineras separat, men att instruktioner kan förtydligas redan i början av kursen.

Analys

Analysen bygger på en sammanfattning av studenters och lärares individuella och gemensamma kursvärderingar. Såväl framgångsfaktorer som problem identifieras.

Kursen har i hög grad uppfyllt studenternas förväntningar och bidragit till djupare kunskaper och förmågor inom förskollärares yrkesroll. Den har lyckats kombinera teori och praktik, och genom varierade arbetsformer och studenter har upplevt stöd från lärare. Den digitala formen har fungerat väl men förutsättningar för den digitala närvaron på exempelvis zoom kan struktureras ytterligare.

Åtgärdsplan

Då det endast är 6 av 26 studenter som deltog i utvärderingen är det svårt att dra slutsatser av utfallet. Ingen åtgärd att förändra det muntliga provet planeras, trots att några studenter uttrycker stress, men lärarlaget kan arbeta vidare med instruktioner till det muntliga provet för att undvika osäkerhet eller stress hos studenterna. Att öka andelen svar i utvärderingen ses som en nödvändighet.

Förslag till revidering av kursplan

-